

Bestuurlijke informatiebrief COVID-19 d.d. 15 april 2020

Bestemd voor colleges van B&W en raadsleden van de gemeenten in Noord-Brabant

Inleiding

Sinds de eerste besmetting met COVID-19 in Noord-Brabant is er bestuurlijke afstemming tussen de drie voorzitters van de Brabantse Veiligheidsregio's in een interregionaal beleidsteam (IRBT). Het IRBT komt tenminste één keer per week bij elkaar. Deze bestuurlijke informatiebrief heeft primair als doel om de Colleges en gemeenteraden van de gemeenten in Noord-Brabant op eenduidige wijze te informeren over de bestuurlijke afstemming in het IRBT.

De Brabantse Veiligheidsregio's leveren daarnaast twee maal per week een *Beeld van Noord-Brabant* op, waarin de maatschappelijke impact van de coronacrisis wordt geschetst. Enkele kenmerken uit dit beeld zijn in dit bericht opgenomen.

Terugblik op Paasweekend

De oproep om thuis te blijven of in de eigen buurt, is overwegend goed opgevolgd. Ook de 1,5 meter-regel wordt goed nageleefd. Bouwmarkten, woonwinkels en tuincentra hebben in de aanloop naar Pasen zelf maatregelen genomen. Op de meeste recreatieve plaatsen, zoals natuurgebieden, waren er wel bezoekers, maar geen grote drukte. Gemeenten en politie hebben bij het monitoren van de drukte en de naleving van de maatregelen hulp ontvangen van BOA's van Omgevingsdienst en Waterschappen. In vooral grotere Brabantse gemeenten zijn dit weekend boetes uitgeschreven. Samenscholende jeugd blijft een aandachtspunt in het regionale en het landelijke beeld. Er kan langs meerdere lijnen beïnvloeding plaatsvinden om deze doelgroep te bereiken. Handhaving is daarvan het sluitstuk. In gemeenten ontstaan initiatieven om de overlast door (hang-)jongeren in te dammen. Er wordt ingezet op preventie door bijvoorbeeld een aanbod aan activiteiten te verkennen, passend binnen de RIVM maatregelen.

Monitor maatschappelijke effecten

De provincie Noord-Brabant heeft het PON gevraagd een peiling uit te zetten onder Brabanders om de maatschappelijke effecten van het coronavirus in beeld te brengen. Naast de directe en de te verwachten economische effecten, wil de provincie weten hoe Brabanders de aanwezigheid van het virus en de maatregelen die daartegen worden genomen ervaren. De opzet van de monitor is afgestemd in nauwe samenwerking met de provincie Noord-Brabant, de Brabantse veiligheidsregio's en diverse Brabantse gemeenten. In meerdere gemeenten vinden vergelijkbare uitvragen plaats.

- Het merendeel van de respondenten geeft aan zich goed te kunnen redden bij hun dagelijkse bezigheden.
- 35% van de Brabanders geeft aan dat zij zich op dit moment eenzamer voelen. Respondenten van 18 tot en met 29 jaar zijn zich vaker eenzaam gaan voelen dan andere leeftijdsgroepen.
- Van de bevraagde Brabanders die in loondienst werken, geeft 80% aan hun werk op dit moment nog te kunnen doen. De helft van deze groep doet dat op hun (vaste) werklocatie en de andere helft doet dit (grotendeels) vanuit huis.
- De overgrote meerderheid van de respondenten heeft geen klachten die mogelijk wijzen op een coronabesmetting.
- Cliënten van Jeugd en Gezin kunnen daar naar verhouding minder goed terecht voor vragen gerelateerd aan de coronacrisis.

In de week van 20 april is een tweede meting voorzien. Met die resultaten is het mogelijk om alert te zijn op ontwikkelingen in het beeld. De rapportage, samenvatting en een infographic zijn te vinden op de website van de provincie.

Zorg

- In Brabant zijn zondag 12 april 254 nieuwe besmettingen gemeld. In totaal zijn er nu 5721 geregistreerde coronapatiënten in deze provincie.
- Op dit moment komt 22,4% van alle 25.587 door het RIVM geregistreerde besmettingen uit Brabant.
- Het Regionaal Overleg Acute Zorg geeft aan dat er nog geen sprake is van een geruststellende situatie. De druk in de Brabantse ziekenhuizen blijft ongekend hoog en er wordt nog altijd met fors meer IC-plekken gewerkt dan normaal.
- Er is nog altijd een tekort aan persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM's) in de zorg. De aard van de vraag fluctueert (mondkapjes, schorten, overalls, handschoenen etc.). Er wordt gepoogd beter te sturen op de matching van vraag en aanbod.
- Er is behoefte aan een scherper beeld t.a.v. de problematiek rond personen met verward gedrag. De GGD en de regionale crisisorganisaties gaan dit inventariseren. Welke groepen vragen op dit moment om bijzondere aandacht, welke invloed hebben de maatregelen om het coronavirus tegen te gaan voor deze mensen?
- Daarnaast is extra aandacht nodig voor de dak- en thuislozen vanuit gemeenten.
- De CBS-cijfers geven een completer beeld van het werkelijk aantal overledenen, omdat het RIVM alleen de geteste overledenen meldt. In week 13 en 14 wijzen de CBS-cijfers op één á twee keer hogere sterfte door corona ten opzichte van een gemiddelde week in de eerste tien weken van 2020.
- Het testbeleid is uitgebreid voor de zorgmedewerkers. Bij voorkeur laten zij zich testen via de eigen organisatie. De GGD-en hebben teststraten ingericht waar zorgprofessionals met klachten zich kunnen laten testen, die niet via hun eigen werkgever getest kunnen worden. Als gevolg van positieve testuitslagen is in enkele verzorgingstehuizen bijna 30% van het personeel naar huis gestuurd. Dit leidt tot capaciteitsproblematiek en onrust onder personeel en (familie van) mensen in VVT-instellingen.
- Burgemeesters hebben ziekenhuizen en VVT-instellingen in de regio bezocht en hun ervaringen met elkaar gedeeld. Er is veel respect voor de inzet van de zorgprofessionals. De beelden maakten veel indruk en lieten soms schrijnende situaties zien.

Financiering regionale zorg aan kwetsbare coronapatiënten

Minister Van Rijn van Medische Zorg en Sport heeft de directeurs Publieke Gezondheid (DPG'en), zorgverzekeraars, ActiZ en de Nederlandse Zorgautoriteit geïnformeerd over financiële uitgangspunten in de regionale aanpak voor zorg aan kwetsbare patiënten in verband met corona. De minister beschrijft hoe besluitvorming over extra capaciteit door het realiseren van corona-units (binnen bestaande instellingen) of coronacentra (tijdelijke nieuwe zorglocaties) in de regio dient te verlopen. In Brabant is dit geregeld via het RONAZ met de VVT-aanbieders en de zorgverzekeraars.

Onderwijs

Conform de landelijke richtlijn moet ook in Brabant de opvang van kinderen met ouders in vitale beroepen en voor kwetsbare kinderen in de meivakantie geregeld zijn. Gemeenten overleggen met kinderopvangorganisaties en scholen of dit ook geboden kan worden.

Economie, evenementen en recreatie

Zeker 28.000 zelfstandige ondernemers hebben in Brabant in de afgelopen periode aangeklopt bij een gemeente voor een aanvulling op hun inkomsten.

Het kabinet gaat alsnog een apart vangnet optuigen voor flexwerkers die in de coronacrisis ontslagen zijn, maar geen uitkering krijgen. De speciale regeling moet de komende dagen worden uitgewerkt.

Volgende week volgt een uitspraak van het kabinet over de maatregelen voor evenementen na 1 juni. Hierbij vragen we sowieso aandacht voor richtlijnen passend bij de '1,5 meter-samenleving' (hygiëne- en veiligheidsrichtlijnen) en de termijn die nodig is om een evenement goed voor te bereiden.

Een gesprek met de recreatiebranche wordt gepland om te anticiperen op de komende zomer. Het is voorstelbaar dat meer mensen met vakantie in eigen land blijven. Vraag is hoe hier op een verantwoorde manier invulling aan kan worden gegeven.

Regels voor het tijdelijk voorzien in besluitvorming via digitale weg

Op 8 april heeft het ministerie van JenV het wetsvoorstel 'Tijdelijke Wet COVID-19 Justitie en Veiligheid' naar de Tweede Kamer gestuurd. De wet moet voorzien in de tijdelijke mogelijkheid elektronische middelen te gebruiken waar nu nog fysieke overleg- en besluitvormingsprocedures zijn voorgeschreven. Het gebruik van livestream is wel aan voorwaarden gebonden. Ook de rechtspraak kan in meer gevallen gebruikmaken van elektronische communicatiemiddelen. Het wetsvoorstel en de toelichting zijn te vinden op [Rijksoverheid.nl](https://rijksoverheid.nl).

Tussenrapportage impact COVID-19 op gemeenten

Het Instituut Fysieke Veiligheid heeft eind maart een reeks interviews afgenomen met burgemeesters in Nederland. Centrale vraag is hoe de burgemeesters de coronacrisis tot nu toe hebben ervaren en wat hun grootste zorgen zijn. Enkele bevindingen:

- Aangezien de coronacrisis verschillende gemeentelijke sectoren raakt, vervullen wethouders bij deze crisis een grotere rol.
- Het zijn van burgervader of burgermoeder is moeilijker in deze situatie.
- Het is niet duidelijk of communicatie alle inwoners van de gemeente (bijvoorbeeld ook anderstaligen) bereikt.
- Burgemeesters zijn vol lof over het feit dat inwoners, bedrijven en vrijwilligersorganisaties in hun gemeenten initiatieven tonen om anderen te ondersteunen.
- Naast ouderen hebben vooral jongeren behoefte aan sociale contacten. De coronacrisis stelt hun uithoudingsvermogen op de proef.

Coronamaatregelen bij de rechtspraak en het OM

De rechtspraak is gestart met een uitbreiding van het aantal en soort zaken dat wordt behandeld, met inachtneming van de noodzakelijk te nemen maatregelen. Op www.rechtspraak.nl staat een lijst van categorieën zaken die vanaf 6 april worden behandeld en welke aanpassingen in de wijze van behandelen daarbij worden gehanteerd. Veel rechtszaken worden momenteel doorgeschoven. Dit kan tot allerlei problemen leiden.

En verder

- Beelden in de media maken duidelijk dat de weg terug uit de crisis nog lang zal duren: "terug naar normaal is een zaak van lange adem". De boodschap van Rutte en De Jonge om de maatregelen vol te houden en niet te verslappen resoneert overal. RIVM-directeur Van Dissel noemt dit in de wekelijkse briefing in de Tweede Kamer cruciaal.
- De aankondiging dat de overheid mogelijk apps wil gebruiken in de bestrijding van de verspreiding van het coronavirus, zorgt voor discussie over privacy.
- De komende periode is extra aandacht nodig voor de naderende Ramadan. Gesprekken worden gevoerd over alternatieve invulling van gebruiken en gewoonten.
- Op verschillende plaatsen in het land, waaronder ook Brabant, hebben zendmasten in brand gestaan. Er is vermoedelijk sprake van brandstichting. Het is niet duidelijk om welke daders en motieven het gaat. Mogelijk bestaat een verband met het protest tegen de uitrol van 5G-netwerken in Nederland.